

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

ÇALIŞTAY RAPORU

ÇEVRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE SINIR ÖTESİ İŞ DİYALOĞU İÇİN AKILLI TARIM

Smart Farming for Environmental Sustainability and Cross Border Business
Dialogue

Grant Scheme for Türkiye – EU Business Dialogue II (TEBD II)

Reference: TR2021/W1T7/A02/OT02-2

Activity: A 1.2.1. Organize a Workshop

30 Haziran – 1 Temmuz 2026

Kozan

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

PROGRAM

Gün 1 – Haziran 30, 2026

Saat	Oturum
09:00 – 09:30	Kayıt ve Karşılama Kahvesi
09:30 – 09:45	Açılış Konuşması (Doç. Dr. Fatih Çağatay BAZ)
09:45 – 10:00	Hoş Geldiniz Konuşması (Başkan Mustafa KANDEMİR)
10:00 – 10:15	Açılış Konuşması (Yerel Yönetim)
10:15 – 10:30	Proje Genel Bakışı, Amaçları ve Beklenen Sonuçlar (Proje Yönetim Ekibi)
10:30 – 11:00	Kahve Molası ve Ağ Oluşturma
11:00 – 11:45	Sunum 1: Sürdürülebilir Kaynak Yönetimi için Akıllı Tarım Teknolojileri (Uzman Konuşmacı)
11:45 – 12:30	Sunum 2: İklim Değişikliğine Uyum ve Sürdürülebilir Tarım Uygulamaları (Uzman Konuşmacı)
12:30 – 13:30	Öğle Yemeği Molası
13:30 – 14:15	Sunum 3: Su, Toprak ve Enerji Verimliliği için Dijital Araçlar (Tarım Teknolojisi Uzmanı)
14:15 – 15:00	Vaka Çalışması Oturumu: Sınır Bölgelerinde Başarılı Akıllı Tarım Uygulamaları (Uzman Konuşmacı)
15:00 – 15:15	Kahve Molası
15:15 – 16:15	İnteraktif Grup Çalışması: Tarımda Çevresel Zorluklar ve Akıllı Çözümler (Kolaylaştırıcılar)
16:15 – 16:45	Grup Sunumları (Katılımcı Gruplar)
16:45 – 17:00	1. Günüñ Özeti ve Tartışma (Moderatör)
17:00	1. Günüñ Sonu

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

Gün 2 – Temmuz 1, 2026

Saat	Oturum
09:30 – 10:00	Hoş Geldin Kahvesi ve 1. Günüñ Özeti (Moderatör)
10:00 – 10:45	Sunum 4: Tarım Sektöründe Sınır Ötesi İşbirliği Olanakları (Uzman)
10:45 – 11:30	Sunum 5: AB Yeşil Anlaşması ve Sürdürülebilir Tarımsal Değer Zincirleri (Politika Uzmanı)
11:30 – 11:45	Kahve Molası
11:45 – 12:30	Sunum 6: Akıllı Tarım ve İnovasyon için Finansman Fırsatları (Fonlama Uzmanı)
12:30 – 13:30	Öğle yemeği molası
13:30 – 14:30	Yuvarlak Masa Toplantısı: Sınır Ötesi İş Diyalogunun Güçlendirilmesi (Moderatör)
14:30 – 15:15	Tarımsal Paydaşlar (Katılımcılar) Arasında B2B Ağ Oluşturma Oturumu
15:15 – 15:30	Kahve Molası
15:30 – 16:30	Grup Çalışması: Ortak İşbirliği ve Proje Fikirlerinin Geliştirilmesi (Kolaylaştırıcılar)
16:30 – 17:00	Grup Çıktılarının ve Önerilerin Sunumu (Katılımcı Temsilcileri)
17:00 – 17:20	Çalıştay Sonuçlarının Kabulü ve Sonraki Adımlar (Proje Ekibi)
17:20 – 17:30	Kapanış Konuşması (Proje Ortakları)
17:30 – 18:00	Ağ Oluşturma Oturumu (Tüm Katılımcılar)

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

KATILIMCILAR

İsim	Kurum / Şirket
Mutlu Karataş	Kozan İlçe Tarım ve Orman Müdürü
Hacı Fatih Ateş	Ziraat Mühendisi
Derya Durak	Kozan İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü - Mühendis
Fatma Şener	Kozan İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü - Mühendis
Veyis Tuncer	Kozan İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü - Mühendis
Aynur Kara	Kozan İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü - Mühendis
Hatice Alıç	Kozan İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü - Mühendis
Yelda İlbeyli	Kozan Meslek Yüksekokulu – Öğretim Görevlisi
Gülsevim Tiring	Kozan Meslek Yüksekokulu – Öğretim Görevlisi
Mahir Atmış	Kozan Meslek Yüksekokulu – Öğretim Görevlisi
Ahmet Boz	Kozan Meslek Yüksekokulu – Öğretim Görevlisi
Yeşim Ahi	Ankara Üniversitesi – Öğretim Üyesi
Belgin Çakmak	Ankara Üniversitesi – Öğretim Üyesi
Hayri Kirişçi	Kozan İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü - Mühendis
Sibel Sarıcan	Kozan İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü - Mühendis
Mahmut Arık	Kozan İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü - Mühendis
Enes Samed Özser	Kozan İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü - Mühendis
Cuma Ali Ağca	Bio Tarım – Ziraat Mühendisi
Mehmet Ali Işık	Agro Işık Tarım – Ziraat Mühendisi
Şahin Güvel	Serbest Meslek

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

M. Fatih Açar	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi – Öğretim Üyesi
Ayhan Yıldırım	Kozan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü – Müdür Yardımcısı
Atakan Kemal Gökçe	Çiftçi
Emral Yücel	Çiftçi
Zafer Kırıl	Memur - Çiftçi
Mustafa Çürük	Turunçgil Üreticiler Birliği, Çiftçi
Bahadır Baz	Baz Tarım - Ziraat Mühendisi
Mustafa Baz	Çiftçi
Cemil Can Duran	Duran Tarım - Çiftçi
Hasan Sayılmaz	Memur - Çiftçi
Şinasi Tutar	Süt Ürünleri Üreticisi
Sinem Işık	Çiftçi
Ayşe Yaren Çinçik	Çiftçi
Melike Dağlı	Kozan Ticaret Odası
Merve Bülbül	Kozan Ticaret Odası – Proje Asistanı

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

Çevresel Sürdürülebilirlik ve Sınır Ötesi İş Diyaloğu için Akıllı Tarım

Çalıştay Tarihi: 30 Haziran – 01 Temmuz 2026

Süre: 2 Gün

Katılımcı Sayısı: 35

Kapsam: Akıllı tarım, çevresel sürdürülebilirlik, sınır ötesi iş birliği ve tarımsal değ er zincirleri

1. Giriş

“Çevresel Sürdürülebilirlik ve Sınır Ötesi İş Diyaloğu için Akıllı Tarım” başlıklı çalıştay, Avrupa Birliği tarafından desteklenen proje kapsamında 30 Haziran–01 Temmuz 2026 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. İki gün süren çalıştaya toplam 35 katılımcı iştirak etmiş; tarım sektörü, kamu, özel sektör, akademi ve ilgili paydaşlar arasında bilgi ve deneyim paylaşımının geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Çalıştayın temel yaklaşımı, akıllı tarım teknolojilerinin çevresel sürdürülebilirliğin sağ lanmasındaki rolü ile birlikte, Türkiye ve Yunanistan baş ta olmak üzere sınır ötesi tarımsal iş birliği ve ticaret olanaklarının değ erlendirilmesine dayandırılmış tir.

Çalıştay boyunca teorik sunumların yanı sıra vaka çalışmaları, interaktif grup çalışmaları, yuvarlak masa toplantısı, B2B ağ oluşturma faaliyetleri ve ortak proje fikirlerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

2. Çalıştayın Amaçları

Çalıştayın temel amaçları aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

- Akıllı tarım teknolojilerinin çevresel sürdürülebilirliğ e katkısını değ erlendirmek,
- Su, toprak ve enerji kaynaklarının daha verimli kullanılmasına yönelik dijital çözümleri tanıtmak,
- İklim değ iş ikliğ ine uyumlu tarımsal üretim modellerini tartışmak,
- Sınır ötesi tarımsal iş birliği olanaklarını ortaya koymak,
- Türkiye ve Yunanistan arasındaki tarımsal iş ve ticaret bağlantılarının geliştirilmesine katkı sağlamak,

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

- AB Yeşil Anlaşması ve sürdürülebilir tarımsal değeri zincirleri konusunda farkındalık oluşturmak,
- Akıllı tarım ve inovasyon alanındaki finansman olanaklarını tanıtmak,
- Tarımsal paydaşlar arasında B2B bağlantılar oluşturmak,
- Gelecekte gerçekleştirilebilecek ortak proje ve iş birliği fikirlerini geliştirmek,
- Çalıştay katılımcıları arasında sürdürülebilir bir sınır ötesi iş diyalogunun temelini oluşturmak.

3. Birinci Gün Faaliyetleri ve Sonuçları

3.1. Açılış ve Proje Tanıtımı

30 Haziran 2026 tarihinde gerçekleştirilen çalıştayın ilk günü kayıt ve karşılama faaliyetleriyle başlamıştır.

Açılış bölümünde Proje Yöneticisi Doç. Dr. Fatih Çağatay Baz tarafından gerçekleştirilen açılış konuşmasının ardından Kozan Ticaret Odası Başkanı Mustafa Kandemir ve yerel yönetim temsilcisi tarafından katılımcılara hitap edilmiştir.

Proje yönetim ekibi tarafından gerçekleştirilen “Proje Genel Bakışı, Amaçları ve Beklenen Sonuçlar” başlıklı sunumla projenin genel amacı, faaliyetleri, hedefleri ve beklenen çıktıları katılımcılara aktarılmıştır.

Bu bölüm, katılımcıların proje hakkında ortak bir anlayış geliştirmesine ve sonraki oturumların proje hedefleriyle ilişkilendirilmesine katkı sağlamıştır.

3.2. Akıllı Tarım ve Sürdürülebilir Kaynak Yönetimi

İlk teknik oturumlarda sürdürülebilir kaynak yönetimi için akıllı tarım teknolojileri, iklim değişikliğine uyum ve sürdürülebilir tarım uygulamaları ele alınmıştır.

Sunumlarda özellikle dijital teknolojilerin tarımsal üretimde kaynak kullanımının izlenmesi, üretim süreçlerinin optimize edilmesi ve çevresel etkilerin azaltılmasındaki rolü üzerinde durulmuştur.

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

Su, toprak ve enerji verimliliği için dijital araçların ele alındığı oturumda ise sensör teknolojileri, dijital izleme sistemleri, akıllı sulama uygulamaları ve veri temelli karar destek mekanizmalarının tarımsal üretime sağlayabileceği katkılar değerlendirilmiştir.

3.3. Vaka alışması

“Başarılı Akıllı Tarım Uygulamaları” başlıklı vaka çalışması oturumunda, bölgede uygulanabilecek akıllı tarım modelleri ve iyi uygulama örnekleri ele alınmıştır.

Bu oturum, akıllı tarım teknolojilerinin yalnızca üretim verimliliği açısından değil, aynı zamanda bölgede ekonomik iş birliğinin ve bilgi transferinin geliştirilmesi açısından da değerlendirilmesine olanak sağlamıştır.

3.4. İnteraktif Grup alışması

Günün son bölümünde gerçekleştirilen “Tarımda evresel Zorluklar ve Akıllı çözümler” konulu grup çalışmasında katılımcılar, tarımsal üretimde karşılaşılan çevresel sorunları ve bu sorunlara yönelik teknolojik çözüm seçeneklerini değerlendirmiştir.

alışmalar sırasında özellikle;

- Su kıtlığı ve verimli sulama,
- İklim değişikliği,
- Toprak verimliliğinin korunması,
- Enerji maliyetleri,
- Dijital teknolojilere erişim,
- Çiftçilerin teknoloji kullanma kapasitesi,
- Finansman ihtiyacı,
- Bilgi ve eğitim eksikliği gibi konular ne çıkmıştır.

Grup sunumları sonrasında gerçekleştirilen değerlendirmede, akıllı tarım teknolojilerinin çevresel sürdürülebilirliğe önemli katkılar sağlayabileceği; ancak teknolojilerin yaygınlaştırılması için eğitim, finansman, altyapı ve kurumsal iş birliğinin birlikte geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

4. İkinci Gün Faaliyetleri ve Sonuçları

01 Temmuz 2026 tarihinde gerçekleştirilen ikinci gün programı, birinci günün değerlendirilmesiyle başlamış ve çalıştayın özellikle sınır ötesi iş birliği, AB politikaları, finansman, B2B ilişkiler ve ortak proje geliştirme boyutlarına odaklanmıştır.

4.1. Sınır Ötesi İş Birliği Olanakları

“Tarım Sektöründe Sınır Ötesi İşbirliği Olanakları” başlıklı sunumda, Türkiye ve Yunanistan’da faaliyet gösteren tarımsal paydaşlar arasında ticari, teknolojik ve kurumsal iş birliklerinin geliştirilmesine yönelik olanaklar değerlendirilmiştir.

Sınır ötesi iş birliğinin yalnızca ürün ticaretiyle sınırlı olmadığı; teknoloji transferi, bilgi paylaşımı, ortak yatırım, ortak proje geliştirme ve iyi uygulama paylaşımını da kapsayabileceği üzerinde durulmuştur.

4.2. AB Yeşil Anlaşması ve Sürdürülebilir Tarımsal Değer Zincirleri

İkinci teknik oturumda AB Yeşil Anlaşması ve sürdürülebilir tarımsal değer zincirleri ele alınmıştır.

Bu kapsamda sürdürülebilir üretim, kaynak verimliliği, çevresel performans, dijitalleşme ve tarımsal değer zincirlerinin dönüşümü arasındaki ilişkiler değerlendirilmiştir.

Katılımcılar açısından özellikle Avrupa pazarlarına erişimde sürdürülebilir üretim ve çevresel kriterlerin giderek daha önemli hâle gelmesinin, tarımsal işletmeler açısından hem uyum ihtiyacı hem de yeni iş fırsatları oluşturabileceği değerlendirilmiştir.

4.3. Finansman Fırsatları

Akıllı Tarım ve İnovasyon için Finansman Fırsatları başlıklı oturumda, akıllı tarım teknolojilerinin geliştirilmesi ve uygulanması için kullanılabilecek finansman mekanizmaları ele alınmıştır.

Bu oturum sonucunda, özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelerin akıllı tarım yatırımlarına erişiminin kolaylaştırılması, proje hazırlama kapasitesinin geliştirilmesi ve kamu–özel sektör–akademi iş birliklerinin artırılmasının önemli olduğu değerlendirilmiştir.

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

5. Yuvarlak Masa Toplantısı

Sınır Ötesi İş Diyalogunun Güçlendirilmesi başlıklı yuvarlak masa toplantısı, çalıştayın önemli etkileşim bölümlerinden biri olmuştur.

Toplantıda katılımcılar, sınır ötesi ticaret ve iş birliğinin önündeki mevcut sorunları ve geliştirilebilecek iş birliği alanlarını değerlendirmiştir.

Tartışmalar çerçevesinde;

- Ticari bilgiye erişimin artırılması,
- İşletmeler arasında doğrudan iletişim kanallarının geliştirilmesi,
- Ortak B2B faaliyetlerinin düzenlenmesi,
- Dijital ticaret ağlarının oluşturulması,
- Ortak fuar ve etkinliklere katılım,
- Ortak proje geliştirme,
- Tarımsal teknoloji transferi,
- İyi uygulama paylaşımı önemli iş birliği alanları olarak değerlendirilmiştir.

6. B2B Ağ Oluşturma Oturumu

Çalıştayın ikinci gününde gerçekleştirilen B2B Ağ Oluşturma Oturumu, tarımsal paydaşların doğrudan iletişim kurmasına ve potansiyel ticari ve kurumsal iş birliklerini değerlendirmesine olanak sağlamıştır.

Bu oturum sayesinde katılımcıların ürün, hizmet, teknoloji ve proje fikirlerini birbirleriyle paylaşmaları ve gelecekteki iş birlikleri açısından yeni bağlantılar kurmaları hedeflenmiştir.

B2B faaliyetinin, proje kapsamında oluşturulması hedeflenen sınır ötesi dijital ve ticari ağın geliştirilmesi açısından önemli bir başlangıç oluşturduğu değerlendirilmiştir.

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

7. Ortak İş Birliği ve Proje Fikirlerinin Geliştirilmesi

İkinci günün öğleden sonraki bölümünde gerçekleştirilen grup çalışmasında katılımcılardan gelecekte uygulanabilecek ortak iş birliği ve proje fikirleri geliştirmeleri istenmiştir.

Çalışma sonucunda ortaya çıkan fikirlerin özellikle aşağıdaki alanlarda yoğunlaştığı değerlendirilmiştir:

1. Akıllı sulama ve su yönetimi
2. IoT tabanlı tarımsal izleme sistemleri
3. Yapay zekâ destekli tarımsal karar destek sistemleri
4. Sürdürülebilir tarımsal üretim
5. Çiftçiler için dijital eğitim programları
6. Türkiye–Yunanistan tarımsal B2B ağı
7. Ortak tarım teknolojileri projeleri
8. Sınır ötesi iyi uygulama paylaşımı
9. Tarım teknolojileri ve inovasyon alanında ortak girişimler
10. AB fonlarına yönelik ortak yeni proje geliştirme

Grup çıktılarının sunulmasının ardından katılımcıların önerileri değerlendirilmiş ve gelecekteki proje faaliyetleri açısından kullanılabilecek bir fikir havuzu oluşturulmuştur.

8. Katılımcı Görüşleri ve Çalıştay Bulguları, Çalıştayda Öne Çıkan Temel Bulgular

Çalıştay kapsamında farklı tartışma gruplarında sürdürülebilir tarım, akıllı tarım teknolojilerinin yaygınlaştırılması ve sınır ötesi ticaret süreçleri üzerine görüş alışverişinde bulunulmuştur. Katılımcı değerlendirmeleri, çevresel sürdürülebilirliğin yalnızca üretim süreçlerinin çevreye duyarlı hâle getirilmesiyle sınırlı olmadığını; aynı zamanda teknolojik dönüşüm, ekonomik koşullar, bilgi ve beceri düzeyi, altyapı, finansmana erişim ve sınır ötesi iş birliği gibi birbirini tamamlayan unsurların birlikte ele alınması gerektiğini ortaya koymuştur.

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

Katılımcılar çalıştay başlangıcında öncelikle açılış sorularını yanıtlamışlardır. Bu kapsamda kendilerine “*Bölgenizde sürdürülebilir tarımın önündeki en önemli engel nedir?*” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya yanıtlayan katılımcılardan G.1. “*Küçük ve orta ölçekli üreticilerin finansmana, teknolojiye ve teknik danışmanlığa erişim konusunda engelleri var.*” şeklinde yanıt vermiştir. G.2. aynı soruya “*Yeraltı sularının azalması ile verimsiz sulama sistemleri, bu konu beraberinde sıcaklık artışı ile birlikte kuraklığa sebep olmaktadır. Sonuç olarak; verimlilik düşüşü, maliyetlerin yükselmesi ile neticelenmektedir.*” ifadesinde bulunmuştur. G.3. aynı soruya yanıt olarak “*En büyük problem suyun verimli kullanılmaması. Yaz aylarında sulama suyu yetersiz kalıyor. Bir de toprak verimliliği düşüyor. Ama gübre ve ilaç maliyetleri yüksek olduğu için üretici bilinçli yönetime geçmekte zorlanıyor.*” cevabında bulunmuştur.

Çalıştay kapsamında açılış soruları arasında yer alan “*Akıllı tarım teknolojilerinin yaygınlaşmasını engelleyen faktörler nelerdir?*” sorusuna yanıt olarak G.3. “*Bölgemiz çiftçileri için sensör, damlama sulama otomasyonu gibi ilk yatırım maliyeti yüksek. Ayrıca yaşlı nüfusun yeni teknolojileri kabulü zor oluyor. Genç nüfus da genel olarak tarıma ilgi duymayabiliyor.*” ifadesinde bulunmuştur. Aynı soruya G.4. “*Cihaz maliyetleri, çiftçilerin teknik bilgi ve dijital okuryazarlık eksikliği, arazilerin küçük ve parçalı olması ve kırsal bölgelerde internet ve altyapı eksikliği.*” yanıtını vermiştir. G.5. “*Akıllı tarım teknolojilerinin maliyetlerinin yüksek olması. Üretici olarak bizlerin teknolojileri nasıl kullanacağımızı öğrenmede imkân ve zamanlarımızın yetersiz olması, bu konuda duyduğumuz destek ihtiyacı.*” yanıtında bulunmuştur.

Çalıştay açılış sorularında son olarak “*Sınır ötesi ticaret süreçlerinde karşılaşılan temel sorunlar nelerdir?*” sorusu katılımcılara yöneltilmiştir. G.6. bu soruya yanıt olarak “*Gümrük sorunları, döviz kuru dalgalanmaları, yüksek transfer maliyetleri, gidecek ülkeye ait farklı yasal uyumluluk ve vergi yükleridir.*” ifadesinde bulunmuştur. Aynı soruya katılımcı G.7. “*Gümrük ve resmi işlemlerin uzun ve karmaşık olması farklı ülkelerdeki mevzuat ve standartların birbirinden farklı olması.*” ifadesinde bulunmuştur. G.8. “*Ağırlıklı olarak küçük ölçekteki üreticiler için zorlayıcı. Büyük firmalardaki gibi bu işler için ayrı departmanları yok. Evrak işleri onlar için zor olabiliyor.*” yanıtında bulunmuştur. Aynı soru için G.9. yanıt olarak “*Gümrükteki zorluklar, gümrük mevzuatındaki zorluklar. Tarife dışı kısıtlamalar. Tedarik zinciri aksaklıkları, depolama ve dağıtım zorlukları. Taşıma maliyetlerinin artması, döviz kuru dalgalanmaları, dil ve iletişim engelleri, dijital pazarlama yetersizliği.*” ifadesinde bulunmuştur.

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

Çalıştay kapsamında farklı konu başlıklarında her bir oturum için beş farklı katılımcı görüşlerini ifade etmişlerdir. İlk çalıştay masasında “Akıllı tarım teknolojileri (IoT, yapay zekâ, büyük veri ve hassas tarım uygulamaları), çevresel sürdürülebilirliği artırırken sınır ötesi ticarete hangi yeni fırsatları ve zorluklar ortaya çıkarmaktadır?” sorusuna yanıt aranmıştır.

Soruya yanıt olarak ilk masada yer alan katılımcılardan G.1. “Akıllı tarım teknolojileri su, gübre ve enerji kullanımını azaltarak verimliliği artırmakta, ürün kalitesinin ve izlenebilirliğinin geliştirilmesine katkı sağlamaktadır. Bu durum, çevre dostu ve sürdürülebilir üretim yapan işletmelerin sınır ötesi pazarlara erişimini kolaylaştırarak yeni ticaret fırsatları oluşturabilir.” ifadesinde bulunmuştur. Aynı oturumda yer alan G.2. ise “Uydu ile sensörlere kaç gram gübre attığımız, ne kadar su verdiğimiz sisteme işleniyor. Senin malında ilaç var mı demiyor belgeyi gösterip malımızı sınır ötesine satabiliyoruz. Firemiz azaldı tüccar ayağına düşürmüyor suyumuzu gübremizi ayarında verince kalite de aynı oluyor zorlukları alet edevat pahalı. Borca batma riski var. Bu sensörü dronu yazılımı kurmak büyük para. Küçük çiftçi alamaz. Ama büyük çiftçi alır. Bu da küçük çiftçinin yok olmasına neden olur.” ifadesinde bulunmuştur. Yine aynı masada yer alan G.3 ise “Fırsatlar olarak, sürdürülebilir ürünlere erişim, dijital izlenebilirlik, bunun yanı sıra yani pazarların oluşması söylenebilir. Ayrıca gerçek zamanlı pazar bilgisine sahip olunabilir. Ortak üretim ve veri paylaşımı da fırsatlardan diğerleridir. Bunların yanı sıra yüksek yatırım maliyetleri, standartlar ve birlikte çalışabilirlik sorunları da bulunmaktadır. Akıllı tarım teknolojileri konusu yeni ticari uyum maliyetlerini beraberinde getirecektir. Bu ve benzer konu başlıkları bu hususta yeni fırsatları ve zorlukları ortaya koymaktadır.” ifadesinde bulunmuştur.

Çalıştay kapsamında bir diğer masada gerçekleşen oturumda katılımcılar “Farklı ülkeler arasında sürdürülebilir tarım standartlarının uyumlaştırılması, uluslararası tarım ticaretini ve çevresel performansı nasıl etkileyebilir?” sorusunu yanıtlamışlardır.

Çalıştay katılımcıları soruya yanıt olarak ikinci masada oturumda bir araya gelmişlerdir. G.1. bu soruya “Uluslararası tarım ticaretini kolaylaştırarak ve çevresel performansı iyileştirerek önemli katkılar sağlanabilir. Ortak standartlar sayesinde sertifikasyon, kalite kontrolü ve gümrük süreçleri daha şeffaf ve öngörülebilir hale gelir. Üreticilerin farklı ülkelere ihracat yaparken karşılaştığı teknik ve bürokratik engeller azalır. Bu durum özellikle küçük ve orta ölçekli üreticilerin uluslararası pazarlara erişimini kolaylaştırır.” ifadesinde bulunmuştur. G.2. ise “Bu konuda, ticaret maliyetleri azaltılabilir. Bunun yanı sıra pazara erişim kolaylaştırılabilir. Tüketici güveni artırılabilir. Çalıştaydan edinilen eğitim

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

çerçevesinde sürdürülebilir ürünlere yeni pazarlar oluşturulabilir. Bunların yanı sıra, biyoçeşitlilik, toprak organik düzeyleri ve pestisit kullanım yoğunluğu konularını da etkileyebilmektedir.” ifadesinde bulunmuştur. Çalıştayda aynı masada bulunan G.3. “Teknoloji ve bilgi paylaşımını artırır. Kaynakların verimli kullanılmasını sağlar. Uzun mesafedeki taşımacılık nedeniyle karbon emisyonlarını artırabilir. Su ve toprak kaynaklarının aşırı kullanımını da etkileyebilir.” ifadesinde bulunmuştur. Son olarak bir diğer katılımcı G.4. ise “Uluslararası tarımın ticarete etkisi maliyet düşer, haksız rekabet önlenir, pazar erişimi kolaylaşır, çevresel performansa etkisi karbon sızıntısı engellenir. Bölgesel ekosistem korunur. Standartların uyumlaştırılması, ticarete teknik engelleri ve haksız rekabeti kaldırırken, çevre tarafında küresel ölçekte daha temiz, izlenebilir ve dirençli bir üretim modeli yaratır.” ifadesinde bulunmuştur.

Çalıştayda ayrıca “Su kıtlığı, iklim değişikliği ve toprak bozulması gibi ortak çevresel sorunlarla mücadelede sınır ötesi iş birlikleri ve akıllı tarım çözümleri nasıl daha etkin kullanılabilir?” sorusuna da yanıt aranmıştır. Bu anlamda katılımcılardan G.1. “Su kıtlığı konusunda, ortak su bütçesi oluşturulabilir. Proje kapsamında Avrupa Birliği ülkeleri ile ortaklık kurulması, taşkın riskleri, su takibi, tarım, içme suyu ve ekosistem ihtiyaçlarını karşılayacaktır. Yine ülkeler arasında uydu görüntüleri gibi dijital çıktıların paylaşımı önem arz edebilir. Akıllı sulamada sınır ötesi projeler gerçekleştirilmelidir. Toprak yönetimi de aynı konuları içerebilir. Tabi burada alanda uzman kişiler tarafından çalışmaların yapılması önerilebilir. O yüzden ortak akıllı tarım pilot bölgelerin oluşturulması, tabi mümkün ise değerlendirilmelidir.” ifadesinde bulunmuştur. Aynı konuda G.2. “Akıllı sulama, iklim sensörleri, drone teknolojileri ve hassas tarım” şeklinde ifadede bulunmuştur. G.3. ise “Sınır ötesi iş birlikleri, ortak çevresel sorunların birlikte ele alınmasını ve bilgi, teknoloji ve deneyim paylaşımının artırılmasını sağlayarak daha etkin sonuçlar ortaya çıkarabilir. Özellikle su kıtlığı, iklim değişikliği ve toprak bozulması konusunda ülkeler arasında ortak veri izleme sistemler geliştirilebilir. Sensörler, uydu görüntüleri, meteorolojik veriler ve yapay zekâ destekli analizler kullanılarak sulama, gübreleme ve ilaçlama ihtiyaçları daha doğru belirlenebilir.” ifadesinde bulunmuştur. Aynı konuda fikir beyan eden G.4. ise “Daha sıkı kontroller, daha fazla günümüz teknolojisi ve daha fazla bilinçlendirme ile su kıtlığını azaltabiliriz. Barajlardan arazilere üzeri açık kanallara değil borularla kapalı sistem olarak taşınabilir. Böylece su buharlaşması daha az olur, kırık kanallar veya önüne gelen engellerle taşan ve boşa giden suları ortadan kaldırabiliriz.” ifadesinde bulunmuştur.

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

Çalıştayda “Küçük ve orta ölçekli çiftçilerin akıllı tarım teknolojilerine erişimini artırmak için kamu, özel sektör ve uluslararası kuruluşlar arasında nasıl bir iş birliği modeli geliştirilmelidir?” sorusuna yanıt aranmıştır. Bu kapsamda oluşturulan çalıştay masasında G.1. “Bu konuda alanda yetkin kurumlar tarafından eş finansman sistemi kurulabilir. Teknolojiyi çiftçiye satmak yerine veya üretici diyelim, kooperatif üzerinden ölçeklendirmek yapılabilir. Bunun ismine de tarım teknolojisi hizmet merkezi adı verilebilir. Yine uluslararası kuruluşlar finanse edilebilir. Bu şekilde bir iş birliği modellenir. Bu sayede öncelikle pilot proje ardından bağımsız değerlendirme sistemi kurulumu yapılabilir. Başarılı olacağını düşünüyorum. Ortak bir dijital tarım platformu da yine oluşturulabilir. Sonuç olarak teknoloji değil süreç veya ürün satın alınmalıdır.” ifadesinde bulunmuştur. G.2. bu konuda fikirlerini “Ortak proje, finansman ve yatırım desteği, çiftçilere eğitim ve teknik destek” olarak sıralamıştır. G.3. ise aynı soruya yönelik olarak “Küçük ve orta ölçekli çiftçilerin akıllı tarım teknolojilerine erişimini artırmak için kamu özel sektör ve uluslararası kuruluşların birlikte yer aldığı çok paydaşlı bir işbirliği modeli geliştirilmelidir. Kamu kurumları uygun finansman ve teşvik mekanizmalarını oluştururken, özel sektör çiftçilerin ihtiyaçlarına uygun teknoloji geliştirmelidir.” ifadesinde bulunmuştur. Ayrıca diğer görüşmecilerin de özel sektör ile kamunun bir araya gelerek küçük ve orta ölçekli çiftçilere kolay alım gücü olacak şekilde işbirliği yapmalarını önermektedir.

Çalıştayın diğer masasında “Karbon ayak izinin azaltılması ve daha sürdürülebilir tarımsal tedarik zincirlerinin oluşturulması amacıyla sınır ötesi işletmeler hangi ortak veri paylaşımı ve dijital izlenebilirlik mekanizmalarını benimsemelidir?” sorusuna yanıt aranmıştır. Bu kapsamda G.1. “Sınır ötesi işletmeler, karbon ayak izinin azaltılma ve sürdürülebilir tedarik zincirlerinin oluşturulması amacıyla ortak dijital veri tabanları, ürün izlenebilirlik sistemleri ve standartlaştırılması veri paylaşım mekanizmalarına yönelmektedir. Üretimden taşımaya ve son tüketiciye kadar olan süreçte, su ve enerji kullanımı, gübre ve pestisit kullanımı, üretim miktarı, karbon emisyonları, ürünün menşei ve lojistik bilgileri dijital olarak kayıt altına alınarak paylaşılabilir.” ifadesinde bulunmuştur. G.2. ise “Bu konuda ortak kimlik standardı geliştirilebilir. Karbon verisi konusunda yine aynı şekilde çalışmalar yapılmalıdır. Sınır ötesi işbirliği konusunda minimum ortak veri seti kullanılabilir. Ayrıca Avrupa Birliği bağlantılı tedarik zincirleri de dijital izlenebilirlik anlamında önem arz etmektedir.” ifadesinde bulunmuştur. G.3. aynı konuda “Dijital veri platformu, üretim verilerinin kaydı, ürünün tarladan sofraya izlenmesi, qr kod, veri güvenliği” şeklinde ifade belirtmiştir.

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

Çalıştay kapsamında beş farklı masada, beş farklı konu başlığında toplamda 25 katılımcıdan kendi konu başlıklarını tartışmaları istenilmiş, kendi fikirlerini çalıştay masasında sunulan formlara açık uçlu şekilde yazmaları talep edilmiştir. Ortaya çıkan fikirler bu şekilde görüşmecilerin isimleri saklı kalacak şekilde kodlanarak bazı görüşler doğrudan yazılmıştır. Ortak fikirlerinden yola çıkılarak temel bulgular ortaya konulmuştur.

İki günlük çalışmalar sonucunda aşağıdaki temel bulgular ortaya çıkmıştır:

8.1. Akıllı tarım çevresel sürdürülebilirliğin önemli araçlarından biridir.

Dijital sensörler, akıllı sulama, veri analitiği ve diğer dijital çözümlerin su, toprak ve enerji kullanımının daha etkin yönetilmesine katkı sağlayabileceği değerlendirilmiştir.

8.2. Teknolojiye erişim kadar insan kapasitesi de önemlidir.

Akıllı tarım teknolojilerinin yaygınlaştırılması için çiftçilerin ve tarımsal işletmelerin dijital becerilerinin geliştirilmesi ve uygulamalı eğitimlerin artırılması gerektiği ortaya konmuştur.

8.3. Finansman önemli bir ihtiyaçtır.

Özellikle KOBİ'ler ve küçük ölçekli üreticiler açısından teknoloji yatırımlarının maliyetlerinin önemli bir engel oluşturabileceği; uygun finansman ve destek mekanizmalarının geliştirilmesine ihtiyaç olduğu değerlendirilmiştir.

8.4. Sınır ötesi iş birliği yeni fırsatlar yaratabilir.

Türkiye ve Yunanistan'daki tarımsal paydaşların bilgi, teknoloji, ürün, hizmet ve proje geliştirme alanlarında daha güçlü bağlantılar kurmasının karşılıklı fayda sağlayabileceği değerlendirilmiştir.

8.5. Dijital ağların geliştirilmesine ihtiyaç vardır.

Paydaşların birbirleriyle sürekli iletişim kurabilecekleri dijital platform ve ağların oluşturulması, sınır ötesi iş diyaloğunun çalıştay sonrasında da devam ettirilmesi açısından önemli görölmüştür.

Çalıştay Katılımcı Görüşlerine Dayalı SWOT Analizi

Güçlü Yönler (Strengths)

- Tarım sektörünün bölgesel ekonomide önemli bir yere sahip olması

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

- Üreticilerde sürdürülebilir ve verimli üretime yönelik artan farkındalık
- Akıllı sulama, IoT sensörleri, uzaktan izleme ve veri analitiği gibi teknolojilerin kullanılabilir olması
- Türkiye ve Yunanistan arasında mevcut ticari ve kurumsal ilişkilerin bulunması
- Kozan Ticaret Odası, üniversiteler, kamu kurumları ve özel sektör arasında iş birliği potansiyelinin bulunması
- Tarımsal üretimde kaynak verimliliğini artırabilecek önemli bir teknoloji potansiyeli
- Sınır ötesi bilgi ve deneyim paylaşımı için kurumsal platformların oluşturulabilir olması
- Çiftçiler, KOBİ'ler ve uzmanlar arasında ortak çalışma kapasitesinin geliştirilebilir olması

Zayıf Yönler (Weaknesses)

- Akıllı tarım teknolojilerinin başlangıç yatırım maliyetlerinin yüksek olması
- Çiftçilerin dijital ve teknolojik bilgi düzeylerinin farklılık göstermesi
- Kırsal alanlarda internet, iletişim ve teknik altyapının yetersiz kalabilmesi
- Üreticilerin teknoloji yatırımları için finansmana erişimde yaşadığı güçlükler
- Nitelikli teknik personel ve tarımsal teknoloji danışmanlığına erişimin sınırlı olması
- Farklı mevzuat, standart ve sertifikasyon uygulamalarının ticaret süreçlerini zorlaştırması
- Üretim, kalite ve ticaret verilerinin yeterince dijital ve entegre olmaması
- Küçük ve parçalı işletme yapısının teknoloji yatırımlarını zorlaştırması

Fırsatlar (Opportunities)

- AB'nin yeşil ve dijital dönüşüm politikalarının sunduğu finansman ve iş birliği imkânları
- Yapay zekâ, IoT, sensörler ve büyük veri teknolojilerindeki hızlı gelişmeler
- Türkiye-Yunanistan arasında sınır ötesi tarımsal iş birliği ve ticaret ağlarının geliştirilmesi
- Ortak pilot akıllı tarım uygulamalarının ve demonstrasyon alanlarının kurulması
- Çiftçiler ve KOBİ'ler için ortak eğitim ve kapasite geliştirme programlarının uygulanması

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

- Dijital B2B platformları ve sınır ötesi dijital ticaret ağlarının oluşturulması
- Tarımsal ürünlerde dijital izlenebilirlik ve ortak kalite standartlarının geliştirilmesi
- Ortak AB projeleri aracılığıyla finansman, teknoloji ve bilgi transferinin artırılması
- Sürdürülebilir üretim yapan işletmeler için yeni pazarlara erişim olanaklarının artması

Tehditler (Threats)

- İklim değişikliği ve aşırı hava olaylarının tarımsal üretim üzerindeki etkisinin artması
- Su kaynaklarının azalması ve kuraklık riskinin artması
- Tarımsal girdi ve enerji maliyetlerindeki artış
- Siber güvenlik ve tarımsal verilerin gizliliğine ilişkin riskler
- Teknolojik dönüşümden küçük üreticilerin yeterince yararlanamaması
- Teknolojilerin hızlı değişmesi nedeniyle yapılan yatırımların kısa sürede eskiyebilmesi
- Ülkeler arasındaki mevzuat ve uygulama farklılıklarının devam etmesi
- Küresel tarım piyasalarındaki fiyat ve tedarik zinciri dalgalanmaları
- Dijital altyapıya erişimde bölgesel eşitsizliklerin derinleşmesi

Çalıştay kapsamında yapılan değerlendirmeler, bölgenin tarımsal üretim kapasitesi, kurumsal iş birliği potansiyeli ve teknolojik uygulamalara yönelik fırsatları önemli güçlü yönler olarak ortaya koymaktadır. Buna karşılık, finansman, teknik bilgi, dijital altyapı ve mevzuat uyumu konularındaki eksiklikler dönüşümün önündeki temel zayıflık alanlarını oluşturmaktadır.

Özellikle AB' nin yeşil ve dijital dönüşüm politikaları, Türkiye-Yunanistan iş birliği, akıllı tarım teknolojilerindeki gelişmeler ve ortak proje olanakları önemli fırsatlar sunmaktadır. Bu anlamda Kozan Ticaret Odası ve Larissa Ticaret Odası bu proje aracılığı ile fırsatlardan birlikte yararlanabilecektir. Ancak iklim değişikliği, su kıtlığı, artan üretim maliyetleri, siber güvenlik ve küçük üreticilerin dijital dönüşüm dışında kalma riski dikkate alınması gereken temel tehditlerdir.

Bu çerçevede Kozan' da gerçekleştirilen çalıştayın SWOT analizi teknoloji, finansman, eğitim, kurumsal iş birliği, sınır ötesi ticaret bileşenlerinin birlikte ele alındığı bütünsel bir yaklaşımın gerekli olduğunu göstermektedir. Özellikle Türkiye ve Yunanistan' daki ilgili

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

kurumların ortak pilot uygulamalar, eğitim programları, dijital B2B ağları ve bilgi paylaşım mekanizmaları geliştirmesi, SWOT analizinde belirlenen fırsatların somut faaliyetlere dönüştürülmesine katkı sağlayabilir.

9. Çalıştay Sonuçları ve Öneriler

Çalıştay sonunda katılımcılardan çalıştay değerlendirme formu doldurmaları talep edilmiştir. Bu kapsamda 6 maddeden oluşan (1-5 arası puanlı) etki değerlendirme ölçeği ve çalıştay değerlendirilmeleri için açık uçlu 3 soru katılımcılara yöneltilmiştir.

Katılımcılar tarafından çalıştay sonunda tamamına yakını tarafından “İçerik yeterliydi.”, “Konuşmacılar yetkindi.”, “Çalıştay sürdürülebilir tarım konusunda farkındalık sağladı.”, “Tekrar katılmak isterim.” maddelerine tam puan (5 puan) verilmiştir. Katılımcılar “Ağ oluşturma fırsatları yeterliydi.” ve “Yeni iş fırsatları ortaya çıktı.” maddelerine ise orta ve üst puanlar (3-5 puan) verilmiştir. Katılımcılar bu konuda daha ayrıntılı eğitimler talep ettiklerini sonraki bölümde, açık uçlu sorularda ifade etmişlerdir.

Çalıştay sonunda katılımcılar açık uçlu soruları yanıtlamışlardır. “En faydalı oturum hangisiydi?” sorusuna katılımcıların çoğunluğu tüm oturumlar yanıtlarını vermişlerdir. “Hangi konular daha ayrıntılı ele alınmalıdır?” açık uçlu sorusuna katılımcılar sulama sistemleri, su yönetimi ve su ayak izi, uluslararası pazarda yer alma, ikili işbirliği, teknolojinin kabulü ve yatırım maliyetlerinin azaltılması için fırsatların tanıtılması konu başlıklarının daha ayrıntılı şekilde ele alınmasını talep etmişlerdir.

Çalıştay değerlendirme formunda son olarak açık uçlu sorularda “Gelecekte hangi ortak çalışmalar yapılabilir?” ifadesine katılımcılar işbirliği – yurtdışı, teknoloji kabulü konulu çalışmalar, AB ülkeleri ile işbirliği süreçleri, daha farklı içerikler ile üreticilerimiz bilgilendirilmeli, iş diyalogu, kırsal alanda özellikle köylerde bu işlerin nasıl gerçekleştirileceği, akıllı sulama projesi, ortak eğitimler, ortak iklim ve kuraklık üzerine çalışmaların yapılmasını belirtmişlerdir.

Çalıştay kapsamında gerçekleştirilen sunumlar, tartışmalar, grup çalışmaları ve B2B faaliyetleri sonucunda aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

- Türkiye ve Yunanistan'daki tarımsal paydaşları bir araya getirecek sınır ötesi dijital iş ağı oluşturulmalıdır.

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

- Akıllı tarım teknolojilerinin uygulanmasına yönelik pilot uygulamalar desteklenmelidir.
- Çiftçiler ve KOBİ'ler için uygulamalı akıllı tarım eğitimleri düzenlenmelidir.
- IoT, yapay zekâ, sensör ve veri analitiği teknolojilerinin tarımsal üretimde kullanımına yönelik kapasite geliştirme faaliyetleri artırılmalıdır.
- Su ve enerji verimliliğine yönelik akıllı tarım uygulamalarına öncelik verilmelidir.
- Türkiye ve Yunanistan arasında ortak AB projeleri geliştirilmelidir.
- Tarım sektöründeki işletmelerin B2B bağlantılarını güçlendirecek etkinlikler düzenli hâle getirilmelidir.
- Ortak fuar, konferans, çalıştay ve iş heyeti faaliyetleri artırılmalıdır.
- Tarım teknolojileri alanında iyi uygulama ve bilgi paylaşım mekanizmaları oluşturulmalıdır.
- Akıllı tarım yatırımları için mevcut ulusal ve uluslararası finansman kaynaklarına erişim konusunda danışmanlık ve bilgilendirme faaliyetleri yürütülmelidir.

10. Sonraki Adımlar

Çalıştay sonunda, elde edilen sonuçların yalnızca etkinlik süresiyle sınırlı kalmaması ve proje kapsamında sürdürülebilir bir iş birliği mekanizmasına dönüştürülmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

Bu kapsamda aşağıdaki sonraki adımlar öne çıkmıştır:

Öncelikli Faaliyet

Sınır ötesi dijital ağın geliştirilmesi
B2B görüşmelerinin devam ettirilmesi
Ortak proje fikirlerinin olgunlaştırılması
Akıllı tarım eğitimleri
Pilot akıllı tarım uygulamaları
Ortak etkinlikler ve fuarlar
İyi uygulama paylaşımı
Finansman bilgilendirme faaliyetleri

Beklenen Sonuç

Sürekli iletişim ve bilgi paylaşımı
Yeni ticari bağlantılar
Yeni AB proje başvuruları
Dijital kapasitenin geliştirilmesi
Teknolojilerin sahada test edilmesi
İş ve ticaret bağlantılarının artırılması
Bilgi ve teknoloji transferi
Akıllı tarım yatırımlarının desteklenmesi

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

11. Çalıştayın Genel Değerlendirmesi

İki gün boyunca gerçekleştirilen alıştay, çevresel sürdürülebilirlik, akıllı tarım ve sınır ötesi iş diyalogu konularını ortak bir platformda ele alarak farklı paydaşlar arasında bilgi ve deneyim paylaşımına imkân sağlamıştır.

Toplam 35 katılımcının yer aldığı çalıştayda, teorik bilgi aktarımının yanı sıra grup çalışmaları, vaka değerlendirmeleri, yuvarlak masa toplantısı ve B2B ağ oluşturma faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Böylece katılımcıların yalnızca bilgi edinmesi değil, aynı zamanda potansiyel iş ve proje ortaklarıyla iletişim kurması sağlanmıştır.

Çalıştayın genel değerlendirmesi sonucunda, akıllı tarım teknolojilerinin çevresel sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmada önemli bir araç olduğu; ancak bu potansiyelin ortaya çıkarılması için teknoloji, insan kaynağı, finansman, dijital altyapı ve sınır ötesi iş birliğinin birlikte ele alınması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Ayrıca Türkiye ve Yunanistan'daki ilgili kurum, işletme ve diğer paydaşlar arasındaki iletişimin alıştay sonrasında da sürdürülmesi; ortak proje geliştirme, B2B bağlantıları, bilgi paylaşımı ve akıllı tarım uygulamalarının yaygınlaştırılması yönünde somut faaliyetlerin devam ettirilmesi gerektiği ortaya konmuştur.

12. Kapanış

01 Temmuz 2026 tarihinde gerçekleştirilen sonuç değerlendirmesi ve kapanış oturumunda alıştay boyunca ortaya çıkan görüşler ve öneriler proje ekibi tarafından değerlendirilmiştir. alıştay ıktılarının proje faaliyetlerinin sonraki aşamalarında dikkate alınması ve oluşturulan paydaş ağının sürdürülebilir biçimde geliştirilmesi konusunda ortak bir yaklaşım ortaya konmuştur.

alıştay, katılımcıların gelecekteki iş, proje ve bilgi paylaşımı faaliyetlerinde iletişimlerini sürdürmeleri yönündeki değerlendirmelerinin ardından gerçekleştirilen ağ oluşturma oturumu ile tamamlanmıştır.

Sonuç olarak alıştay; akıllı tarım, çevresel sürdürülebilirlik ve sınır ötesi iş birliği alanlarında paydaşlar arasında bilgi paylaşımını güçlendirmiş, potansiyel B2B bağlantıların kurulması için n çalışmalara katkı sağlamış ve gelecekte geliştirilebilecek ortak proje ve iş birliği faaliyetleri için somut bir zemin oluşturmuştur.

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

ÇALIŞTAY AÇILIŞ SORULARI

Smart Agriculture and Cross-Border Business Dialogue for Environmental Sustainability

Grant Scheme for Türkiye – EU Business Dialogue II (TEBD II)

Reference: TR2021/W1T7/A02/OT02-2

Activity: A 1.2.1. Organize a Workshop

Açılış Soruları

- Bölgenizde sürdürülebilir tarımın önündeki en önemli engel nedir?
- Akıllı tarım teknolojilerinin yaygınlaşmasını engelleyen faktörler nelerdir?
- Sınır ötesi ticaret süreçlerinde karşılaşılan temel sorunlar nelerdir?

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

ÇALIŞTAY SORULARI

Smart Agriculture and Cross-Border Business Dialogue for Environmental Sustainability

Grant Scheme for Türkiye – EU Business Dialogue II (TEBD II)

Reference: TR2021/W1T7/A02/OT02-2

Activity: A 1.2.1. Organize a Workshop

Soru – 1

- Akıllı tarım teknolojileri (IoT, yapay zekâ, büyük veri ve hassas tarım uygulamaları), çevresel sürdürülebilirliği artırırken sınır ötesi ticarette hangi yeni fırsatları ve zorlukları ortaya çıkarmaktadır?

Soru – 2

- Farklı ülkeler arasında sürdürülebilir tarım standartlarının uyumlaştırılması, uluslararası tarım ticaretini ve çevresel performansı nasıl etkileyebilir?

Soru – 3

- Su kıtlığı, iklim değişikliği ve toprak bozulması gibi ortak çevresel sorunlarla mücadelede sınır ötesi iş birlikleri ve akıllı tarım çözümleri nasıl daha etkin kullanılabilir?

Soru – 4

- Küçük ve orta ölçekli çiftçilerin akıllı tarım teknolojilerine erişimini artırmak için kamu, özel sektör ve uluslararası kuruluşlar arasında nasıl bir iş birliği modeli geliştirilmelidir?

Soru – 5

- Karbon ayak izinin azaltılması ve daha sürdürülebilir tarımsal tedarik zincirlerinin oluşturulması amacıyla sınır ötesi işletmeler hangi ortak veri paylaşımı ve dijital izlenebilirlik mekanizmalarını benimsemelidir?

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

ÇALIŞTAY DEĞERLENDİRME FORMU

Smart Agriculture and Cross-Border Business Dialogue for Environmental Sustainability

Grant Scheme for Türkiye – EU Business Dialogue II (TEBD II)

Reference: TR2021/W1T7/A02/OT02-2

Activity: A 1.2.1. Organize a Workshop

“Çevresel Sürdürülebilirlik için Akıllı Tarım ve Sınır Ötesi İş Diyalogu” Projesi
Kapsamında

Sorun Etki Çözüm Önerisi Sorumlu Paydaş Öncelik

SWOT Analizi	
Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
Fırsatlar	Tehditler

Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

Eylem Planı Şablonu

Faaliyet	Sorumlu Kurum	Ortaklar	Süre	Performans Göstergesi

Etki Değerlendirme Anketi

Çalıştay için aşağıdaki maddelerle ilgili 1–5 aralığında bir puanlamada bulununuz:

- İçerik yeterliydi.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---
- Konuşmacılar yetkindi.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---
- Ağ oluşturma fırsatları yeterliydi.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---
- Yeni iş birliği fırsatları ortaya çıktı.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---
- Çalıştay sürdürülebilir tarım konusunda farkındalık sağladı.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---
- Tekrar katılmak isterim.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Açık Uçlu Sorular

- En faydalı oturum hangisiydi?
- Hangi konular daha ayrıntılı ele alınmalıdır?
- Gelecekte hangi ortak çalışmalar yapılabilir?

